СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 93. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 21 квітня 1932.

VOL. XL. No. 93. Jersey City, N. J., Thursday, April 21, 1932. THREE CENTS.

У ВАШИНГТОНІ ЧИСЛИЛИ, ЩО ДОВГИ БУДУТЬ СПЛАЧЕНІ

БУДЖЕТОВИЙ ДЕФІЦИТ ЗБІЛЬШИВСЯ НА $269,900,000.

ВАШИНГТОН. — Державна скарбниця знайшлась у великім клопоті, коли з Англії прийшло повідомлення, що до англійського буджету не вложено $171,000,000, які повинні були бути заплачені Злученим Державам титулом воєнних довгів і процентів.

Тепер рахуються у Вашингтоні вже з тим, що ніяка европейська держава не сплачуватиме цього року довгів, а тимсамим відпаде з буджету сума $269,900,000, якої надіялися з заплати довгів.

Департамент стейту числився з такою можливістю, але не надіявся почути це тепер і в такій формі. Рахували, що принаймні Англія вивяжеться зі своїх зобовязань.

У сенаті прийшло з цього приводу до дискусії на тему воєнних довгів. Сенатор Бора твердив, що европейські держави повинні і можуть сплачувати довги. Він теж остро скритикував бувшого говернора Смита за те, що він радив відложити сплату довгів на 25 лит. Бора каже, що це означає цілковиту ліквідацію довгів та обтяження американських податковців.

РУЗВЕЛЬТА ВИТАЛИ ЯК НАСТУПНОГО ПРЕЗИДЕНТА.

ОРОРА (Ілиной). — Тут витали нюйоркського говернора Рузвелта, який вертався з Сейнт Пол до Олбані. Рузвелт виголосив у Сейнт Пол програмову бесіду, яку вважають кандидатською. В тій бесіді не було нічого полемічного. Ні не було атаку на бувшого говернора Смита, як цього загально сподівалися. Рузвелт говорив так, щоби собі нікого не наразити, а зєднати якнайбільше прихильників та обєднати партію.

Підчас промови зробили Рузвелтови велику овацію. Як він вертався, то там, де задержувався поїзд, було всюди повно його приклонників, які витали його як наступного президента. Назагал панує переконання, що він буде номінований конвенцією демократичним кандидатом на президента.

ОБТЯЛИ ВИДАТКИ НА ФЛЬОТУ.

ВАШИНГТОН. — При дальшім зменшуванню видатків зменшено витрати на фльоту на $14,336,084. Адмірал Прет говорив, що вже неможливо робити більші ощадности, бо інакше ослабиться фльоту і вона не буде здібна до оборони краю.

ХАБАРНИЦТВО В ФАРМЕРСЬКІЙ РАДІ.

КЕНКЕКІ (Ілиной). — Едвард Кенеді, лідер фармерської опозиції проти Фармерської Ради, подає, що його хотіли підкупити з боку Фармерської Ради грішми і посадами, щоби він занехав опозицію. Каже, що офірували йому $50,000 у готівці й становище з річною платнею в сумі $10,000 і з дієтами, які буде міг побирати після вподоби.

ЗМЕНШАТЬ ПЛАТНІ В КОНГРЕСІ.

ВАШИНГТОН. — Зприводу дефіциту „Гава Економі Комітї" домагається 10% зменшення платень для тих урядовців у конгресі, що побирають річно вище $1,200.

МАНІПУЛЮВАЛИ НЕЧЕСНО БАНКОВИМИ ДІЛАМИ.

НЮ ЙОРК. — Офіціяльний звіт зі слідства над замкненим „Бенк оф Юнайтед Стейтс" виказує, що Бернард К. Маркус і Сол Зінгер, які стояли на чолі цього банку, маніпулювали з філіями банку в „нечесний" спосіб, себто переводили ріжні фінансові трансакції в невідповідний і неетичний спосіб.

РОЗСЛІДЖУЮТЬ БІРЖЕВІ СПЕКУЛЯЦІЇ ВОКЕРА.

НЮ ЙОРК. — Легіслятурна комісія, яка розслідує господарку міста, перешукує тепер книги ріжних брокерів, щоби довідатися, де й на які суми спекулював мейор Вокер.

НЕ ПРИЙДЕ ДО ВІЙНИ СОВІТІВ З ЯПОНІЄЮ.

ВАШИНГТОН. — В. Кемерон Форбс, бувший амбасадор до Японії, вернувшися до Злучених Держав, подав репортерам, що він не надіється війни між совітами і Японією через Манджурію. Знову шангайська ситуація, говорив Форбс, цілком неподібна до манджурської справи.

ВТІКЛИ З ТЮРМИ, БО СТОРОЖІ ПІШЛИ НА ЗАБАВУ.

МЕКСИКО СІТИ. — З тюрми втікли 11 вязнів, обжалованих за вбивства, виперши діру у вязничній стіні. Вдалося це їм легко, бо вся сторожа пішла була на забаву.

РЕЄСТРУЮТЬ ЧУЖИНЦІВ НА КУБІ.

ГАВАНА. — Всі чужинці, які остаються на Кубі понад 60 днів, мусять бути зареєстровані в департаменті внутрішніх справ. До реєстрації мусять бути долучені фотографії й відбитки пальців. Не реєструються тільки ті особи, які приділені до заграничних посольств.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ СОЮЗОВИЦЬ МІСТА ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

В СУБОТУ, ДНЯ 23-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1932 РОКУ

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ,
STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

Початок в годині 7-мій ввечір.

1) У. Н. Союз в минулому і майбутньому.
2) Наша молодіж як важний чинник в організації.

Промовляти будуть: **Р. Слободян**, гол. фін. секретар, і **д-р Л. Мишуга**, редактор Свободи.

На зборах буде порушено багато важних справ, тому конечним є, щоби прибули всі місцеві урядники й члени всіх відділів У. Н. Союза в Перт Амбой, Н. Дж.

Головна канцелярія У. Н. Союза.

ПРЕЗИДЕНТ РЕПУБЛИКИ В ОБОЗІ БЕЗРОБІТНИХ.

Президент Аргентини, ген. А. П. Хусто, в товаристві міністра рільництва, д-ра де Томасо, відвідав табор безробітних у столиці (Буенос Айрес), щоб особисто переконатися про їх положення і після того підпрняти відповідні середники, щоб улекшити їхню долю. В першу чергу през. А. П. Хусто удався до нового порту, де знаходиться коло 2,000 безробітних, котрим допомагає приватна комісія. Підчас тих відвідин президент особисто розмовляв з безробітними і заявив їм, що якнайскорше займеться допомогою для них. Після короткої промови президента положення президент у товаристві міністра рільництва удався до будинку дирекції тої будівлі, в котрій мають бути приміщені безробітні аж до часу приміщення їх на праці.

Згідно з заявою президента безробітні мають бути тільки короткий час удержувані на кошт держави, до той хвилі, коли уряд державий, міська влада і державний уряд посередництва праці допоможуть одержати їм заняття.

Міністер рільництва, д-р де Томасо, видав негайне розпорядження, щоб у якнайкоротшому часі були виконані постанови президента і міністра рільництва.

ПІМСТА ШАНТАЖИСТІВ.

Власник крамниці в Гурні, стрийського повіту, Іваницький, ще в літі минулого року одержав непідписаний лист із домаганням 1,000 зол. і загрозою підпалу його господарства, якщо не складе окупу. У другому листі погрожував невідомий „хтось" смертю, але Іваницький не злякався цієї погрози та обезпечав себе та своє майно. Недавно невідомі злочинці полили бензиною дім Іваницького (його самого дома не було). Пожежа знищила ціле господарство, а родина Іваницького ледви втекла від смерти в огні. Страти до 20,000 зол.

ЗА ГРАНАТУ В УСТАХ УРЯДОВИКА.

Польський військовий суд присудив тиждень тюрми хорунжому КОП., Ст. Новацькому, за нечувану поведінку з рядовиками. За найменші провини казав він рядовикам кидатися в болото, стоять кілька годин „на позір" під крісом, обливав водою та казав носити гранату в устах тим рядовикам, що боялися гранат.

ПРОЦЕС ПРОТИ МАДЯРСЬКОГО РЕДАКТОРА.

У Клюжі (Румунія) почався процес проти редактора часопису „Фріс Гірек" зато те, що згаданий часопис не хоче вважати офіціяльних назв клюзьких вулиць. Взагалі згаданий часопис боронить інтереси мадярської меншости, що, розуміється, прокуратор старається представити іредентизмом.

ЧИ Є У ЛЬВОВІ ЦЕНЗУРА ЛИСТІВ?

Редакція „Діла" дістала такого листа:

На днях дістав я і авізо на два заграничні листи, з замітком, що маю собі сам з почти ті листи відібрати. Приходжу на головну почту і на мої авізо витягає урядовець зі скрити два пакетики, завинені в білий папір, обвязані шнурком і заляковані. Зверху нема ніяких почтових марок, лише адреса; виглядалоб це так, наче ті листи хтось приватною дорогою мені прислає. Вже хочу листи забрати і приглянутись ближче, що це за диво, але урядовець не дає, а сам переломлює лякову печатку і розгортає опаковку. В середині лист з почтовими марками. Показується, що цей лист з Бразилії від нашого емігранта Сильвестра Калиця, з Куритибі. Той лист дає мені урядовець в руки та просить приньому перечитати, але я зауважую, що він ножицями безцеремонно розтягнув. Другий лист був від того самого надавця і в такомуж стані. Значить, отвирано оба листи у Львові, а що там були дрібні гроші в бразилійських мільрайсах, то цензура в обаві, щоби ті гроші не пропали, запечатала в окремий папір та зялякувала обі письма... Це було би в порядку, бо означені в листах гроші я отримав. Але заходить питання, чому цензура листи отвирала? Якщо для митних урядовців можуть бути відозрілі пакетики, більші або менші, або посилки-друки, то чим може бути підозріле письмо, запечатане, яке важить 20—30 грамів? Невже в таких листі можно пачкувати заборонений товар? Навіть нема „підозріння", що там може бути заборонена лектура, бо в одним листі були дві чвертки папіру і один банкнот (50 мільрайсів), з конретною вказівкою з дня! Зазначу ще, що внаслідок цензури і такого доручення листів — посилки пішла 2 місяці з Бразилії, а нормально йде несповна один місяць.

Гр. Гануляк, видавець.

УКРАЇНЕЦЬ ГОЛОВОЮ СОЮЗА ЖУРНАЛІСТІВ.

На загальних зборах „Союза закордонних журналістів" у Німеччині, в якому згуртовано коло 120 журналістів із 42 держав, вибране д-ра З. Кузелю втрете президентом на рік 1932.

МОРД.

У Гатні (Буковина) застрілив воєк Петро Войчук Віктора Глинюка за те, що цей подарив своїй сестрі вийти замуж за іншого. Войчук зявився потім у шефа жандармерії, котрий його арештував.

ЦІКАВІ ЗАХОДИ.

Як відомо, „велика" Польща шукає по всім світі місця, куди вона могла випхати свої національні меншини і розтягнути свої пазурі на чужі землі. Для України була роздобула гріб — штат Амазонас (Бразилія). „УХ" підняв елемент; інші часописи передрукували, — затихло. Ще в Еспіріто Санто тріпаються кольонізаційні рештки „Білого Круга"; але й звідти потрохи люди втікають. Тепер ріо-жанерські часописи принесли цікаві вісти про заходи „великої" Румуні, яка робить угоду з бразилійським урядом, щоби до Амазонас відправляти свої національні меншини: Болгар, Німців, Українців і Мадярів. На одним пароплаві прибуло до штату Пара 15 румунських знавців, котрі поїдуть оглядати околиці ріки Шінгу. Часописи пишуть так:

„Поза Американцями, котрі втримуються ще в тім кліматі завдяки своїм грошам, які дають змогу боротися зі спекою й хоробами, до цього часу тільки Японці ще там животіють. Як вони живуть, про те нема вістей. Попередній міністер робіт їздив на японські кольонії, але був дуже здержливий щодо опису того, що бачив. Сказав тільки, що японські кольонії не є взірцеві. Тільки недавно появилися на ринку кучі з шовкових дерев, які плекають Японці; але вони не представляють чогось більшого від сан-павських".

Отже поза Ляхами Румуни хочуть викопати в Амазонії гріб для своїх національних меншин. Бо коли Японці, що походять з вогких і нездорових островів, не можуть в Амазонії бути взірцевими кольоністами, то для Європейців там смерть очевидна. — („Український Хліборобъ").

ДИВАЦЬКИЙ ЗАПОВІТ.

В італійській частині Тиролю, в місті Бріксені, помер якийсь бідний Бассе. Він прибув туди з Німеччини і жив з жебранини. Всі вважали його диваком. Тепер виявилося, що він полишив по собі півтора мілїонів лірів. У заповіті (тестаменті) записав він ці гроші для китайської держави для побудування Європейців. Відпоручники з китайського посольства в Римі вибрали до Бріксен, щоби перебрати ці гроші з дивного завіщання.

ПОРАДНЯ ДЛЯ САМОВБИВНИКІВ.

В Чехії у Празі є інституція, яка зветься „Господарська порадня", а яка виконує обовязки порадні для самовбивників. Діяльність цієї інституції є справді корисна. Поради знаходять там селяни, богачі-мілїонери, закохані. Минулого року таких порад було 3,500.

ЯПОНІЯ ПОСИЛАЄ ВІЙСЬКА НА РОСІЙСЬКИЙ КОРДОН

ГЕНЕРАЛИ ЗАПЕВНЯЮТЬ, ЩО НЕ БУДУТЬ ЗАЧІПАТИ РАДЯНСЬКОЇ РОСІЇ.

МУКДЕН (Манджурія). — Японське командування спішно післало війська на північ Манджурії, до самого радянського кордону. Командування заявляє, що ці війська посилають туди для боротьби з повстанцями, які виступають проти уряду незалежної Манджурії.

Командант одної дивізії, генерал Гірозе, заявив, що Японці тепер вживають усіх заходів, щоб звільнити північ Манджурії та Монголію від ріжних ворохобницьких банд. Дотепер японські війська з успіхом звільняють ріжні міста від повстанських банд, хоч останні роблять завзятий опір Японцям.

ПОВІНЬ У ГАЛИЧИНІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Дністер та інші ріки, що впадають до нього, значно розлилися через раптове топлення снігу. Довелося виселяти населення в безпечні від заливання водою місця в Жидачівщині: з Устя, Надітичів, Київця, Березини та з Деменки Підністрянської. Опір залив у Тухлі 16 господарств. У Розгірчу (пов. Стрий) вода залила 24 господарств.

У повіті Броди комунікація на Стирі в Станіславчику була перервана. У Щуровичах Стир вилив на кілька кільометрів і загрозив селу Грималівка. У Берестечку крига забрала великий міст на Стирі. Комунікація між Лешневом і Бродами перервана.

На Волині завалився міст під напором водн в Острозі. Біля Клевання ріка Стубла забрала кілька менших мостів. У Здолбунові ріка Устя зірвала греблі на ставі й залила значні простори та вулиці міста біля залізничого двірця.

У бережанському повіті вся долина Золотої Липи залита водою. Деревянний міст на шляху Бережани-Тернопіль вода зірвала. Передмістя Бережан залите водою так, що вона доходить до вікон хат.

У перемишському повіті вода Сяну залила значні простори. Всі поля й левади здовж ріки в цілому повіті знаходяться під водою. Кілька передмість самого Перемишля залиті водою, а також деякі вулиці в самому місті. В повіті залиті Рукшичі, Руська Весь, Бахів і Бабичі.

Населення залитих водою районів терпить велику біду й матеріяльні шкоди. Війська стараються ратувати дещо від повені, але успіху не мають.

ВИКИДАЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Станиславівська дирекція залізниць звільняє масово з праці залізничників Українців. Дирекція переводить зменшення службовців на державних залізницях, згідно з розпорядком міністерства шляхів.

Та зменшення відносити лише до Українців, а Поляки лишаються на своїх становищах. Отже маємо ще одну яскраву сторінку польської тихої пацифікації Галичини.

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ ПРОТИ ПОЛІТИЧНОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ПАРТІЇ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — В газеті „Мета" появилася стаття митрополита А. Шептицького, в якій він виступає рішучо проти заснування так званих католицьких політичних партій. Митрополит осуджує політичну організацію, звязану з вірою її членів.

Католицькі партії та союзи можуть і повинні служити лише питанням віри та за неї боротися. Від тогож моменту, коли вони торкаються питань, які не звязані з вірою, або противні католицькій вірі,, вони перестають бути католицькими партіями чи організаціями.

В ПЕРСІЮ ТЕЖ ТІКАЮТЬ З РАДЯНЩИНИ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Місцева преса подає з Батума, що радянська влада значно збільшила охорону своїх кордонів з Туреччиною та з Персією. Цим способом большевики сподіваються стримати масову втечу селянства та іншого населення, що тікає в Персію й Туреччину з радянщини від терору та голоду.

На кордоні цих держав і Росії кождого дня відбуваються трагічні сцени масового розстрілу большевиками зі скорострілів утікачів — старих людей, жінок і дітей.

ДЕРЖАВА ЗБИРАЄ ШМАТТЯ.

МОСКВА (СССР). — Радянська економічна рада видала наказ збирання старої одежі та ріжного шмаття. Відтепер ніхто не має права продавати шмаття й старої одежі, чи переробляти на що інше.

Всю стару одежу й шмаття будуть збирати спеціяльні збірщики. Всі ті лахи будуть переробляти та направляти так, щоб держава змогла їх знову продавати населенню.

АНГЛІЯ СТРИМУЄ СПЛАЧЕННЯ БОРГУ АМЕРИЦІ.

ЛОНДОН (Англія). — В буджеті на наступний рік нема суми на сплату воєнного боргу Злученим Державам. Міністер фінансів заявив, що Англія стримається від сплачування цього боргу до льозанської конференції.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ЗА ПИВО.

Демонстрації й паради є таким буденним явищем, що загал не звертає тепер на них особлившої уваги, і то навіть у таких випадках, коли демонструють ветерани світової війни, голодуючі чи страйкуючі. От побють чи постріляють страйкуючих майнерів, тай тільки розголосу, що коротка нотатка у часописах. В добрих часах кождий вияв якогось невдоволення, якщо він набирає масового характеру, звертає на себе загальну увагу. Але в теперішніх часах довготревалої кризи треба дійсно чогось надзвичайного, щоби зрушити загал до якоїсь активности, або принаймні розуміння того, що треба щось робити, щоби довести до якоїсь зміни відносин.

В часах, коли міліони людей не мають роботи і засобів до життя, якось прямо смішно говорити про можливість масових демонстрацій за—пиво. Та дійсність показує, що справа стоїть інакше. Дня 14 травня таки відбудеться в Ню Йорку величезна „парада за пиво", біля якої мейор Вокер думає згуртувати коло одного міліона протестуючих проти прогибіції. Такі самі демонстрації готові відбутись і в інших містах. Оправдують їх тим, що демонстрації за пиво є теж демонстраціями безробітних за варстат праці. Є це теж демонстрація проти нових податків, а за те, щоби завести краще пиво і його оподаткувати.

Читаючи европейські часописи, можна завважити, що в Европі не виходять з дива, як це можливо, щоби в Америці присвячувано в теперішніх важких часах стільки уваги прогибіції, коли цілий світ скупчує всю свою увагу на розвязку економічних і міжнародніх проблем. І нам в Америці може видаватися дивним, що в часі, коли обидві головні партії готуються до своїх конвенцій, всі їх визначніші лідери ломлять собі голову над тим, як то хитро-мудро вийти ціло з прогибіційної суматохи, а не чути, щоби важніші питання їх так дуже турбували.

Та як би до того всього не ставитися, то таки треба ствердити, що прогибіція так здеморалізувала американське життя, що можна навіть стерпіти такі дивогляди як „паради за пиво", якщо ті паради допоможуть до ліквідації прогибіційного питання. А його треба позбутися хочби тому, щоб увага народу і проводу краю була звернена на демонстрації іншого роду, ніж ті від пива, та щоби були зліквідовані причини, які ведуть до таких демонстрацій. Якщо „паради за пиво" цьому допоможуть, то для них треба знайти виправдання.

ДЕЩО ПРО КАТОЛИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В КРАЮ

(Кореспонденція з Риму).

Саме збирався Вам писати, коли отримав черговий пакунок „Свободи". А в тому пакунку знаходжу число з 21. березня зі статтею „Про так звану Католицьку Акцію в Галичині". Прочитав я її уважно і вирішив висвітлити деякі питання, зачіплені цею статтею і не зовсім точно представлені. Хоч я сам і не католик і до католицьких організацій не входжу, проте до католицького українського життя уважно приглядаюся, бо уважаю, що в нашому життю греко-католицька церква може відіграти кольосальну ролю — і позитивну, якщо добре вибере шлях своєї діяльности, і негативну, якщо тим шляхом помилиться.

В сучасний момент греко-католицька церква знаходиться ще на роздорожу, і то саме тому, що в ній змагаються **ріжні** течії й напрямки. Наші греко-католицькі епископи не є обєднані якимсь одним вищим, для всіх них незаперечним **авторитетом** (я говорю про нашу греко-католицьку церкву і залишаю на боці авторитет Риму, що природно для всіх епископів є вищим законом, але... де той Станиславів, а де той Рим!). Тим авторитетом мав би, ніби природно, бути митрополит Шептицький. Але давно знана річ, що він ним не є. Більше того: проти митрополита Шептицького віддавна воює цілий відлам греко-католицької церкви, який знаходить свою опору в епископі Хомишині, а гасла в „Новій Зорі". Отже, коли ми говоримо про греко-католицькі українські організації в Галичині, ми мусимо мати на увазі оте розбиття католицьких сил, яке виявляється назовні існуванням трох (а не двох) організацій:

1. Українського Католицького Союза, що має в своюму роспорядженню „Мету", „Неділю" та „Дзвони".

2. Української Католицької Організації, що має в своюму розпорядженню „Нову Зорю", та

3. Української Католицької Акції, яка ще не має нічого, але послугується іноді „Метою".

Отут, в тій „Католицькій Акції" полягає головна помилка автора допису. „Католицька Акція" не має нічого спільного з жадними польськими епископами, бо вона лише організується і на чолі її стоїть епископ Бучко, що, як відомо, польськими симпатіями не тішиться. „Католицька акція" не має на меті жадної політичної діяльности, але, як і в Італії, служить чисто релігійним та культурним ціллям: поширення християнських католицьких ідеалів в життю світських людей. Якщо у нас коли прийде з нею до непорозуміння, то хіба в питанню про виховання молоді, але, як ми бачимо з прикладу Італії, і тут розмежування функцій є цілком можливе.

Іншою справою є Український Католицький Союз, на чолі котрого фактично стоїть митрополит Шептицький між епископами, та Децикевич між світськими. Цей Союз дійсно виявляє все більше помітні нахили зробитися політичною католицькою партією і перебрати на себе спадок по УНДО. Проте і тут треба зазначити, що Український Католицький Союз розвинув досі значну культурну роботу, і в цьому відношенню дає чимало позитивного українському життю в Галичині. В Українському Католицькому Союзі беруть поважну участь багато членів УНДО, і секретарем Укр. Католицького Союза та редактором „Мети" є директор Кузьмович — член Центр. Комітету УНДО. Отже не можна говорити про Католицький Союз, ніби він має „розвязати" УНДО. Маю лише враження, що його члени, таксамо, як зрештою і більшість діячів галицьких, мало вірять у довготревалість та життєвість УНДО, і тому **на всякий випадок** хотіли би підготовити Укр. Католицький Союз до перейняття проводу після розвалу УНДО. Чи це йому під силу — то інша справа! Небезпека Укр. Кат. Союза (в будучому) полягає в тому, що, у випадку сформування з нього католицької політичної партії, він був би наскрізь льояльний та далекий від якоїнебудь революційности. А присутність у ньому деяких окремих елементів, що з часом могли би посилитися, загрожує можливістю не лише — льояльности, а й „хрунівства".

Не кажу вже про те, що сформування загалом католицької партії висунуло би на фронт політичної боротьби перш за все конфесійне питання і тому відразу загнало би клин між дві частини українського народу.

Третя католицька організація є „УКО" (Укр. Катол. Організація) епископа Хомишина, Назарука й інших, з „Новою Зорею". Діяльність цеї групи є занадто відома, щоби було треба над нею зупинятися.

Стверджую лише, що в сучасний момент злиття цих трох католицьких груп в одну є неможливе. Занадто велика розбіжність їх цілей, занадто великі персональні подражнення їх проводирів, занадто ріжний у них всіх ідеольогічний підклад. Греко-католицька церква стоїть ще на роздорожу і обовязком всіх націоналістів греко-католиків є подбати про те, щоби вона не звернула на хибний шлях політично-релігійної боротьби, але віддаваласяб з усею посвятою великій культурно-релігійній роботі. Тут поле праці є необмежене, і тут **саме церкві** відкриваються у теперішніх обставинах такі можливости, яких не може мати ніяка інша українська суспільна організація. Лишеб доброї волі та розуміння національних потреб...

Евген Онацький.

ЗА СОЦІЯЛЬНУ ПЕРЕБУДОВУ ПІДКАРПАТТЯ

Катастрофа! Голод! Нужда! Некультурність! Такі слова зявляються що дня на шпальтах світової преси в звязку з господарським станом Підкарпаття. Цілі верстви народу голодують! В Середній Европі, на очах усього культурного світа, в сутінку цівілізації, в двацятому столітті по Підкарпатті покотилась така филя злиднів, що пригадує собою найтяжчі часи світової війни. Це дійсність. Та погляди про причину цієї катастрофи діяметрально відріжняються один від одного, після вузьких політично-партійних інтересів, але що біда неабияка, що треба негайного ратунку, цього ніхто не заперечує. Лише ратуванню положення кожна політична партія хотілаб собі забезпечити надвладу в суспільно-політичному життю Підкарпаття.

З нашого боку булоб наївним гадати, що відповідальні політичні чинники візьмуться до ратункової акції безкорисно, чесно, без політичної спекуляції. На це нема надії при сучасному політичному стані. Романтичні мрії, що сильніший славянський брат безкорисно і без домагань допоможе слабшому, силою твердих досвідів з минувшини і сучасности розвіялись внівець. Цинізм, з яким підходять поодинокі політики до вирішування найскладніших питань, навіть таких, які вимагають більше серця, ніж розуму, загально відомий нам всім. Бож боронити катастрофальний стан Підкарпаття тим, що люди тут призвичаїлися до голоду й холоду, що дітям в зимі бігати босими по снігови являється національним звичаєм, це такий гріх, якого людина з найменшим почуттям гуманности ніколи не допустилася би.

Перед війною у нас розцвітала промисловість, у нас побудовано цілу низку кооператив, регульовано ріки, будувались нові шляхи й матеріяльний стан українського населення перед війною з кожним днем кращав. Що за цю матеріяльну допомогу мадярська влада старалася наш нарід денаціоналізувати, це вже культурне питання.

Коріні нашої соціяльної біди знаходяться в світовій війні та в її наслідках, бо тепер границі позапирано, еміграція за границю припинилася, ліси в державних руках, ріки нищать ораниці, з доріг тільки головні реґулюються, промисловість занепала, а що денаціоналізація припинилася, то це теж не сталося заслугою тих, які її провадили й мають на меті й надалі провадити, але це сталося тому, бо свідома частина народу та інтеліґенції кладе сильний відпір денаціоналізаційним змаганням.

Переходові допомогові акції на ділі мало зміняють. Найменший прилив филі світової господарської кризи спричинить у нас дальші, ще смутніші катастрофи, коли сучасний господарський стан залишиться й надалі.

Тут потрібна загальна соціяльна перебудова цілого Підкарпаття. Передусім треба перевести загальну лісову реформу й ліси, що тепер знаходяться в руках держави й фірми Латориці, приділити селам. Побудувати середні лісні, господарські й інші школи, заводити взірцеву господарку, вибудувати сітку допомоготих й споживчих кооператив з дешевим кредитом, дати можливість індустріялізації, хочаб у довоєнній мірі, а головно кольонізувати верховинське населення на низинах, приймати до державної служби українську інтеліґенцію й обмежити продажу алькоголю. А для цієї соціяльної перебудови виготовити плян і до праці втягти наших людей.

Нема сумніву про те, що такої корінної переміни нашого соціяльного стану держава в доглядному часі не переведе, не вважаючи на всякі проголошення та обіцянки, коли ми, українська інтеліґенція, сидіти будемо з заложеними руками. Самим нам треба ширити просвіту, щоб по нашім боці став нарід. Сам нарід мусить зрозуміти конечність реформ і виборотиі свої права та переведення цієї соціяльної перебудови.

(„Українське Слово").

Хоч бурі йдуть і громи бють
І в горю серце тоне —,
Та вже не вбе нас вража лють,
Не розідять кордони.

Бо ясне сонце вже з імли
Зійшло на нашім полі,
Юнацтва тисячі зросли
У нашій „Рідній Школі".

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітного апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Скількиж більше значіння для бездержавного українського народу має „Рідна Школа" в старому краю! Памятаймо на це!

Спокій.

— Ось лиш кіно заспокоює мої нерви...

— Як то? Таж ви не ходите до кіна?!...

— Так... але мій пяниця ходить...

В. Яргорин.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

(25)

Не спиняючи коня, Сидір розщіпив торбу, випорпав папір і став його скубти зубами. Дрібні куснички випускав на вітер. При сій роботі говорив далі:

— Що то я спровадив Татар, ніхто не знає. Ніхто не бачив, що Двецьоловського я застрілив. Як зійдемося з Ляхами, і як зміркуємо, що вони мають на нас якийсь підзор, то скористаємо з догідної першої хвилі, щоби й їх покинути. Кобй тільки ті Ляхи виполохали відси Дусая з його Татарами, то кінець буде добрий.

— Як би то було військо, польське чи козацьке, то Татари не підступали би до нього так близько; замітила Марта недовірчиво.

— Татари ще не могли доглянути їх, — відповів Сидір.— Придивися филям степу. Вони такі, що лиш ми годні бачити тих і сих. Татари лиш нас бачать. За хвилю драґуни висунуться і їм на очі.

Окинувши оком терен, Сидорови прийшла гадка, що можна би не влізти на очі Ляхів, як би тепер коні назад спрямити, куди вони мчалися, ще заки взяли троха направо. До сеї пори Ляхи ще не бачили збігців, бо були задалеко. Велику купу лекше доглянути, як двох їздців. Тепер в кождій хвили військо могло би й їх двоє побачити. Як би Сидір взяв троха навкоси у ліву руку, то між нього і драґунів прийшов би невеликий горб. Ледви збігці звернули свої коні наліво, то й зараз втратили драґунів з очей. Ляхи неначе під землю провалилися. Між збігцями і Ляхами був широккй хребет горба.

— Нам се не поможе,—сказала Марта. — Хто зна, чи для нас не гірше так. Чейже Татари бачать, що ми змінили курс. І вони змінять. Тепер ще їдуть так, що впали би на Ляхів. Як возьмуть в нашу сторону, то віддаляться від Ляхів.

— Хоч би зробили так, — відповів Сидір, — то нам се не пошкодить. Ляхи за хвилю виринуть зпоза хребта. Як Татари не змінять курсу, то обі сторони зійдуться своїми фронтами. Драґуни вдарять на них і Татари не будуть могли далі гнати за нами. Ми щезнемо за горбом з сего його кінця, отже Ляхи, що виринуть зпоза того його кінця, вже не побачать нас. Як Татари, ще заки побачать Ляхів, пустяться за нами, то ще заки здоженуть нас, Ляхи вистрибнувши зпоза горба за їх плечима, вдарять на їх плечі. Се також спасе нас від татарської погоні. І при сій ситуації Ляхи не повинні добачити нас, бо між ними і нами будуть Татари.

— Коли Сидір доміркувався був, що латка на степу, то якесь не татарське військо, і коли так змінив свій курс, щоби до того війська наблизитися, чим також підсувався ближче до татарської погоні, Дусай зразу не годен був зрозуміти цього маневру. Колиж тепер збігці знов пішли наліво і ось-ось щезнуть за горбком, Дусай погадав:

— Хитрий ти, та й я не дурний! Тут між тими горбами дороги замотані. Ти надієшся, що я не зараз попаду на тропу і не доглупаюся, котрою ти вулицею між горбами пішов далі. Возьму я тебе в кліщі з двох боків.

Дусай свиснув і його ватага зупинилася. Викликавши до себе двох, Дусай до решти ватаги промовив:

— Вони хочуть збаламутити нас тою мотаниною між горбами. Якби ми там стали блудити, шукаючи їх, то вони могли би таки втекти нам. Найліпше буде не слідкувати там за ними, а дожидати геть поза тереном семигорбів, загативши шлях до броду на Бозі. Ви всі підете туди направо, відтак наліво поза сей горб і поза всі інші. Я далі піду за ними наліво, відтак з того кінця поза горб направо і буду ступати по їх пятах.

Коли збігці вже скручували поза горб, Марта знов озирнулась і крикнула:

— Татари залишили погоню. Стоять!

— Або станули, щоби коні видихалися, — сказав Сидір — або може звідун, що їде далеко поза їх правим крилом яким знаком звістив їх, що побачив якесь військо. Як вони справді стоять, то було би добре, бо наші коні могли би бодай на хвилиночку відітхнути. Я за одним заходом спробую глянути в сторону, де тепер вже повинні бути драґуни. Ми саме під горбом найвижчим з усіх семигорбів. З нього побачу цілу околицю. Як драґуни не будуть зараз під яким горбом, а подальше в степу, то побачу їх. Ти зажди тут, я на хвилиночку виїду на хребет горбка.

Ледви Сидір так підїхав під вершок горбка, що міг глянути в степ, побачив там збиту купу війська. Його самого відтам не міг ніхто доглянути, хіба лиш очи, чоло й чуприну.

— Татари хіба не доглянули, що ми змінили курс, або відгадали мій плян і хочуть обійти нас, щоби відрізати від броду, — подумав Сидір.

Сидір тепер побачив, що Татари вже не стоять на місци, як то Марта перед хвилею бачила, ані не здоганяють збігців. Татари поїхали далі, щоби при його другім кінци обійти горб. Сидір вже хотів зійти назад до Марти, коли побачив, що драґуни раптом позіскакували з коней і щезли.

— Ви хочете Татарина взяти на той підступ, на який Татарин взяв був вас, — погадав Сидір. — Хитрого Татарина таким способом не возьмеш. Ті коні стоять затісно. Вовків тепер тут не видко, отже Татари будуть знати, що то не трівога зіґнала докупи табун. Не то дикий табун, а й одомашнені коні пасуться не так тісно, як стоять отсі. Татари зараз будуть знати, що то повторення підступу, на який вчера дались були спіймати драґуни.

— Щож там бачиш? — спитала Марта, стоячи нетерпеливо у стіп горба.

Саме в сій хвили Сидір побачив, що татарська ватага висунулася зпоза горба в степ і раптом станула, бо побачила табун коней.

— Вже стоять проти себе!— крикнув Сидір, обернувши конем і зїздячи з горба назад до Марти. — Ми вже безпечні. Нам треба би тепер залізти в якесь місце, де наші коні могли би видихатися, бо вони вже ледви йшли. Відси вже недалеко до Бога-ріки. За пів години острої їзди будемо при броді. Зараз за сим другим горбом невеличкі дебри, зарослі хащами. Одною деброю пливе потічок. Нам потрібна вода, ще більше нашим коням. Ходім туди. Нехай Татари з Ляхами бються. Ми за той час будемо відпочивати і з них сміятися.

— А то що?! — скрикнула Марта, коли Сидір вже був коло неї. — Ось тут зараз за нами щось вигринуло з трави і назад сховалося. Не скажу, що се було, бо то сталося мигцем і я се лиш боком бачила.

Сидір озирнувся. В тій хвили з високої трави виринула кучма із світячими очима під кучмою. Над кучмою майнула рука і з неї вилетіла петля аркана. В ту мить, коли з трави висунулась та рука, Сидір зсунувся з коня і петля перелетіла над його головою. Аркан відскочив назад до тої руки. Сидір вже сидів назад на кони з пістолею в руці. Рука з арканом знов висунулася з трави. Бачучи руку, Сидір знав, де будуть груди, перед його оком заслонені травою. Підвіз пістолю і випалив. З трави вистрибнув Татарин і назад упав.

Сидір сягнув по порошницю, щоби пістолю нарядити наново, бо друга його пістоля ще не була наряджена. Показалося, що на те вже нема часу. Зпоза горба виїхали і пустилися на збігців два Татари. То був Дусай зі списою в руці і один його товариш. Той другий надїхав чвалом і вхопив коня Марти за уздечку. Шабля Сидора звалила його з коня. Надїздив Дусай зі списою, зверненою в груди Сидора. Сидір ледви чи був би шаблею відбив спису в руці такого силача і в такім шаленім розгоні коня. На добавок Сидір стояв дуже невигідно, бо між конем Марти і конем поваленого Татарина. За Дусаєм появився ще один їздець вививаючи над головою арканом. Вістря списи перед самою грудю Сидора схилилося, списа впала на землю. Дусай впав з коня, стягнений арканом.

— Аж тепер ми вже безпечні! — крикнув Сава, держачи в руці другий кінець аркана. — Треба було тобі рипатися, татарська собако? Ще замало у тебе жінок і тобі забаглося козачки? Вишли його до пекла, Сидоре, коли йому зле було дома. Раз шаблею по голові і буде спокій!

Коли Дусай впав був на землю, Сидір скочив з коня і, приступивши до нього, очевидно, щоби вбити і так остаточно спекатися ворога. Бачучи тепер Татарина безсильного, Сидорови насунулися інші гадки. Він все ще надіявся позискати для козацьких повстанців татарську поміч. Як би показалося, що се тепер неможливе, то ліпше було між Татарами мати зобовязаних до вдячности, як непримиримих ворогів. Сидір сховав шаблю до піхви і став наряжати пістолю. До Сави сказав:

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО НАШИХ ПАНКІВ.

Нераз мені доводиться чути ці слова від таких людей, котрі симпатизують з урядом радянських републик, себто з совітською Росією. Вони кажуть, що наші національні буржуазні панки завжди ворожо настроєні до того уряду й пишуть проти нього в часописах.

Не буду я боронити наших „панків-націоналістів" за їх добре поступовання. Це їх діло, а честь їм наказує боронити правду. Кожда людина чи вчена, чи невчена, обовязана, живучи на божім світі, боронити правду і справедливість, щоб то не було. Колиб на світі панувала правда, чесність і справедливість, то тоді і лиха на світі не булоб. Несправедливість, фальш, облуда, виноси викликують усі ті заміщання, безладдя, а то й криваву боротьбу, яка тепер часто точиться між людьми.

Кажуть нам большевицькі прихильники, щоб ми годились на той порядок, що є тепер в Росії, бо мож то добре, що Росія стала комуністичною „святая святих". Колиб вона в дійсности така була, колиб там було можна жити, то можна було б на це погодитися. Та практика показує наглядно, що в Росії так не є, як нам тут симпатики її представляють і нам її змальовують. Там діються такі річи, які не діялися навіть за білих царів кровожадних. І чиж можна любити тих, котрі наших братів, сестер, дітей безборонних розстрілюють, мордують? Ні! Ні ще раз ні! Кождий нарід має право до життя, а свідомі чесні люди будуть завжди життя своїх рідних боронити. Це є їх святий обовязок. Та мені лиш одно дивно. Чому декотрі наші люди, збаламучені комуністичними ідеями, стають в обороні чужих інтересів, а свій власний нарід готові на хрест розпинати! Чому вони й нащо це роблять і хто їм за таку ганебну роботу платить? Коли Юда видав Христа на розпяття, то він сподівався 30 срібняків дістати. Чиж і ті наші виродки дістають також срібняків від московських, чи польських панів, котрі їм помагають свій нарід нищити?!

Та крім таких запроданців ще є люди, котрі не думають своїм, хочби й простим хлопським розумом, а думають так як їх другі, накрутили, щоб мати з них користь самим та тій державі, котра хоче віками над їх власним народом панували. Такі люди подібні до тих механічних ляльок, які роблять так, як їх накрутить хтось інший.

Комуністи тягнуть наших людей до московської комуни та хвалять її попід небеса, як хвалять ріжні шарлятани свої „шови", до яких нерозумна юрба людей валить гурмою. Оті самі закликані до „шову", захвалюють його, а самі туди не йдуть, не лізуть, бо знають, що то все шарлятанство. Недавно було написано в усіх американських часописах про жорстокий морд наших людей на Дністрі, котрі втікали з большевицького „раю", а „Свобода" також подала такі саме відомости. Та наші „образовані" панки-комуністи похвалюють отой комуністичний розстріл українських бідаків-селян та робітників і вони вихвалюють московських чекістів за те, що вони роблять „добру роботу". Ні, то не є робота, а морд і то страшний морд! Культурний світ і цивілізовані люди ніколи не погодяться з дикунством, а похваляти вбивників можуть хіба ті люди, котрим бракує кілька клепок у голові.

Кажуть ще, що як декотрі люди кланяються Пілсудському то можуть не кланятися Сталінови. Один варта другого; яке їхало, таке й здибало. Який Сталін такий і Пілсудський. Та свідомі Українці й Українки не кланяються ані одному, ані другому. Люди, котрі мають у своїм серцю людську гідність мають також правдиву любов до свого бідного народа. Сталінови кланяються лише нерозумні комуністи, Пілсудському кланяються такі що за кусок якогось охлапа готові й рідну маму продати. Ото через отих зрадників і запроданців наш нарід у неволі віками. Через зраду ми тягнемо чуже ярмо. Не комуністам вчити розуму українську національну інтеліґенцію. Та здається, що пора й комуністам власний розум мати та не пхати рідний нарід в чуже ярмо. Най Москалі мають свою хату на своїм городі, най своїх порядків на Вкраїні не заводять, Ляхи таких нехай ідуть у Польщу ґаздувати.

Наші люди без них обійдуться й собі раду дадуть. Національні провідники, оті „панки", про просвіту рідних людей дбають. Учать, щоб наші люди вміли свою рідну землю й себе боронити. Вони кличуть нас до боротьби за власну державу, бо лише тоді щезне неволя й сонце засяє, а брат з братом щирим серцем привитаються.

Союзовець.

У. КРАВЧЕНКО.

* * *

У нас свій спів,
У нас і мова є своя!
Є мова та,
Котрої мати нас учила...
Це спадщина минулих днів,
Її кохати треба нам!
Нам мова ця свята і мила,
Її нас мати наша вчила,
Хоч це й не любо ворогам!...
Наш рідний спів
І наша мова нам свята!
Її краса
Пишається, мов самоцвіти,
І сяє блиском жемчугів...
Понад життя вона дорожча нам!
Дітей своїх її ми будем вчити;
Хоч малоб сто указів боронити,
Ми не дамо її стоптати ворогам!

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РАЧЕСТЕР, Н. Й., Бр. св. Йосафата від. 217. повідомляє своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться в Понеділок 24-го Квітня о годині 2-ій пополудни в гали де звичайно. Проситься всіх членів явитись на цей мітінг бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки цего місяця бо будуть суспендовані, бо братска каса більше за нікого не буде платити вкладок. Мих. Бінашевський пред. А. Іванів секр.

ГОЛОВНА

причина депресії заставляє днесь прямо кожду людину на роботі чи в бизнесі до ощадности бо не знає, що буде дальше.

Задля того ми все продаємо свіжі і добрі шовкові панчохи за півдармо.

SPECIAL SALE

FULL FASHIONED — SERVICE OR SHEER

$1.00	47c
$1.25	57c
$1.50	67c
$1.85	77c

The Reasonable Store
207 Washington Street,
JERSEY CITY, N. J.

Ріжниця.

— Багато рукописів посилаю до редакцій часописів, одначе вони вертаються мені все!

— Я посилаю лише раз на рік, та вони мені не відсилають.

— А що ви посилаєте?

— Передплату.

—o—

Мандрівник, який вернувся з Індії, оповідає про свою стрічу з туземцем, якому колись крокодиль зїв своячку. З пімсти той туземець убив уже 145 крокодилів.

— Видно, що ця своячка то не була його теща! — запримітив хтось зі слухачів.

ЗАВТРА

НА ЦІМ МІСЦІ ПОЯВИТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ ПРО РІЖНІ МЯСИВА І ЦІНИ В КРАМНИЦІ

П. СТАСЮКА

124 First Avenue, New York City

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БРУКЛИН, Н. Й.

Вибори Українця до Повітового Виділу.

При повітових виборах, які відбулися дня 5 квітня ц. р. в Бруклині, Н. Й., вибрано з демократичної партії гр. Юліяна Павчака, предсідатиля Союза Укр.-Амер. Дем. Клюбів, членом Виділу Повітового (County Committeemen) повіту Кінґс. Гр. Павчак є першим Українцем в окрузі Великого Ню Йорку, котрого партія поставила кандидатом і котрий дістав горяче попертя від виборців 14 дістрикту.

Хай це буде заохотою для бруклинської доростаючої української молоді, щоби більше інтересувалася громадськими справами, як американськими так і українськими, та брала в них активну участь, бо в цей спосіб можна буде їй вибитися наверх, допомогти нашій справі й заняти згодом вищі громадські становища.

Громадянин.

—o—

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Концерт Маркіяна Шашкевича.

Комітет представників Товариств в Амстердамі урядив дня 10 квітня, в церковній галі концерт в честь М. Шашкевича.

Концерт відкрив гром. Т. Сюрко, пояснивши коротко його ціль та привитавши від імени громади литовських гостей. Потім відчитав програму.

Хор під управою Ст. Цюпки відспівав вязанку пісень, як Боже великий єдиний, Заповіт, Сивий сокіл, Думи мої і т. д.

Хорові точки випали, як на наші обставини, досить добре. Дуєт „Люблю дивитись" відспівали О. Зюбровська, сопран і Л. Гулик, альт. Відспівали дуже добре, а треба зазначити, що співачки це молоді школярки, котрі перший раз виступали.

Сольо „Гетьмани" відспівав знаменито барітон Ст. Коніцький при акомпаніяменті молодих музикантів, Гр. Комарянського, В. Макаровського і В. Юркевича. Деклямували „Підлиська гора" і інші поезії Маркіяна Шашкевича. Декляматорі, Г. Комарянський, М. Перець, Л. Гулик і З. Гулик віддали свої деклямації з повним чуттям і зрозумінням. Святочну промову виголосив о. Шуховський. Промова була добре оброблена, бо бесідник змалював докладно ті часи, які пережила Галицька Україна по розборі Польщі. Далі переповів о. Шуховський життя М. Шашкевича, вказуючи на його заслуги не тільки для Галичан, але для цілого українського народу. Концерт закінчено відспіванням українського гимну.

Підчас концерту переведено на галі збірку, яка принесла $19.30. Сестрицтво Непорочного Зачаття жертвувало зі своєї каси $10. Оту збірку призначено на фонд викупу Білої гори, де стоїть памятник М. Шашкевича. Збірка далі продовжується.

Присутний.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

Передвиборче віче.

В неділю, дня 10 квітня, відбулося у нас передвиборче віче в справі кандидатури п. адвоката Е. Малицького на репрезентанта стейту Огайо. Віче почалось точно в годині 3. Проводив ним п. Гавриляк, а секретарював п. Ів. Волянський син Василя. Предсідатель коротками словами представив ціль віча і дотеперішні старання українського демократичного клюбу, якого п. Малицький є головою, і попросив до слова самого кандидата п. Е. Малицького. Той вияснив коротко вічевикам і майбутним голосуючим значіння і завдання свойого будучого уряду і спосіб голосування на поставлених на лісті 18 кандидатів демократичної партії. Він висказав певну надію на успіх, бо йому велику запоруку і попертя дає сама демократична партія, якої екзекутива поставила його кандидатом і обіцяла йому у всім свою поміч. Кандидат вказав зібраним на се, що справа його кандидатури не є виключно його особистою справою, але і справою цілого українського загалу. Наконець подав слухачам короткий перебіг дотеперішних переговорів з іншими народностями в Клівленді, котрі обіцяли йому своє попертя, бо самі українські голоси не вистарчать. Промовець вияснив, що нинішні збори є інформаційні і підготовчі до т. зв. „праймері", які відбудуться 10 травня ц. р., на яких з числа 70 кандидатів, які зголошені є дотепер, мається устaлити лиш 18 кандидатів, котрі мають право бути вибрані репрезентантами з Куяоґа кавнти. Його промову приняли всі з одушевленням. По нім покликав предсідатель до слова п. інж. Петрівського, теперішнього предсідателя Українського Народного Дому. Той коротенько, а влучно вияснив вагу кандидатури п. Малицького і упевнив, що ми самі Українці можемо свойого кандидата вибрати. Він закінчив повною надією, що ми вскорі привитаємо п. Малицького як вибраного вже посла, представителя Українців з Клівленду, а зглядно він нас пошанує бенкетом в тій самій галі Нар Дому, де ми тепер куємо йому дорогу до слави. Веселу підбадьорюючу бесіду інжинира всі приняли з одушевленням і радістю.

Предсідатель подякував бесідникови і попросив до слова присутного на гали о. Івана Забаву. Той щирими і теплими словами промовив до сердець всіх слухачів. Він вияснив вагу і потребу живої участи нашої еміґрації в політичнім життю своєї нової вітчини, Америки. Вказав на гарний примір наших братів в Канаді, на діяльність посла Лучковича. А у нас ще під тим оглядом пустка; час від часу чуємо лиш спроби з відверненим щастям. І у нас в Клівленді є це перша проба, але проба щаслива, бо тут кандидатуру попирає сама екзекутива амер. демократичної партії в Клівеленді, яка тепер, завдяки нововибраному мейорови міста, п. Мілерови, знаходиться тут при владі. Тому є надія, і то велика, що ся спроба увінчається успіхом і окриє славою клівлендську громаду і цілу еміґрацію в Америці. Запоруку успіху дає сама особа кандидата, який уроджений в краю, вихований в патріотичному дусі в Канаді, а за час своєї праці від 1928 в Клівленді зумів здобути собі велику симпатію і признання тутешньої громади. Його імя і його праця велять кождому українському виборцеви дати свій голос на нього і бути аґітатором серед своїх і чужих. І старші і молодіж повинні тут при тій виборчій кампанії за свого рідного кандидата доложити всіх зусиль і здати іспит зрілости нашої української еміґрації до політичного життя в Америці. Я вірю в те, кінчив бесідник, що день 10 травня буде доказом і запорукою нашої успішної праці і вірю, що ми незабаром привитаємо п. Малицького як нововибраного репрезентанта-посла з повіту Куяоґа, і нашого заступника і представника перед іншими народами на вільній землі Вашингтона. Далі попрошено до слова п. Мих. Чемного, що недавно завитав до нашого міста. Бесідник з питомим йому щирим відчуттям підніс вагу такого політичного кроку, як кандидатура свойого кандидата. Чужинець, говорив він, хоч і співчуває, але не дуже то переймається горем другого, а свій, як каже пословиця, як не заплаче, то бодай скривиться над недолею рідного народу. Бесідник зістав нагороджений цілою бурею оплесків і признання.

Окружний отаман Січи, п. Іван Денеґа, як дальший бесідник підчеркнув, що поки не маємо своїх представників в урядах Америки, поти наша робота для добра і слави України і здобуття власної держави не є роботою. Ми повинні всюди, де можемо, старатися переперти своїх людей, представників свойого народу. Час нам взятись до праці творчої, позитивної. Добра є пропаґанда і маніфестації, але їх значіння є марне супроти одного представника в уряді. Ми маємо переконання на своїй визвольній війні з 1918 року. Поляки, маючи своїх представників по ріжних закутках Америки, вимогли висилку армії Галлєра, що то помогла висунути Полякам нашу армію за Збруч. І тепер хвиля важна, і дуже важна. Є надія, що український народ буде вскорі мати нагоду упімнутись за свої права. Події на Сході і революції в Росії дають нам надію використання доброї нагоди. А щоби до того приготовитись, треба всіми силами старатись мати всюди на еміґрації своїх людей на державних посадах, котрі в даній хвили будуть могли нам своїм впливом помогти. Тому всі Українці, які лише живуть у повіті Куяоґа, повинні повести аґітацію серед своїх і чужих, щоби наша виборча кампанія закінчилась побідним вибором п. Малицького. Бадьорну і веселим тоном сказану промову приняли всі присутні з одушевленням.

По закінченню промови п. от. Денеґи зголосилось до слова ще кількох бесідників. З них перший, П. Волянський, вказав на пекучу потребу грошевих фондів потрібних на виборчу кампанію, і загрів до складки на сю ціль. Його гадку потвердив рішучо і ядерно, як це його звичаєм, п. Притуляк. І сам започаткував збірку, а за ним зачали один по другім підходити жертводавці. Тоді секретар п. Ів. Волянський прочитав спис дотеперішних жертводавців на сю ціль і п. предсідатель подякував в імени виборчого комітету. А відтак п. Малицький подякував щиро від себе і вказав на велику поміч екзекутиви демократичної партії в Клівленді. По сім ще забирали слово п. Задерецький, секретар Народного Дому, бувший предсідатель Народного Дому п. Папа й п. Семчина, які дальше вказували на вагу кандидатури п. Малицького. Додам, що п. Малицький є ще головою комітету, який приготовляє в Паблик Одиторіюм на день 22 травня величаву ввиставу з виступом хору Кошиця і школою танків Авраменка. Відтак слідували ще ріжні внески і річеві запити, на які давали пояснення і відповідь то предсідатель віча п. Ґавриляк, то сам адвокат Малицький. По вичерпаню програми кандидат п. Е. Малицький подякував щиро всім присутним, а комітет роздав його аґітаційні карточки. Предсідатель вказав ще на конечність заснування по всіх дільницях міста інформаційних кватир, які би під проводом головної кватири, що має свій осідок в Українськім Народнім Домі при Вест 14-тій вулиці, успішніше і солідарніше повели намірену працю. Віче закінчилося в годині 5.30.

Вічевик.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

Учений та столяр.

Славний фізик Ампер (родився 1775. року в Ліоні, у Франції, помер 1836. року в Марсейлі) мав два коти, які дуже любив. Один то був величезний анґорський кіт, другий то звичайна, маленька кітка. Щоби його любимці все не перешкоджували йому в праці шкрябанням до дверей, коли схочуть вийти на двір, учений рішився зробити отвори в дверях. Прикликав столяра.

— Зробіть мені вдолі у дверях два отвори: один великий, другий малий, відповідно до величини моїх котів, — сказав Ампер.

— Та прошу пана, чи треба робити два отвори? Може великий отвір вистарчив би для обох котів?

— То добре, ви майстер від того, зробіть, як самі знаєте, — сказав учений.

—o—

— Люди нині вже не сміються так щиро, як колись, — жалівся хтось.

— Так, за виїмкою жінок, які мають гарні зуби.

—o—

— Щоби щось знати про жінок, треба оженитися.

— Як то?

— Тоді можна ріжне почути, що власна жінка говорить про інших жінок.

ДІВОЧІ СЛЬОЗИ.

Як сонце сховаєсь за гори спочити,
Місяць блідолиций зза хмар виглядає,
В той час хтось під лісом холодну могилу
До своєї груди тулить, пригортає.

Щоб ніхто не бачив тай не насміявся
Над горем дівочим, над болем душі,
Над тими сльозами, котрі проливає
По своїм судженім, Січовім Стрільці.

Прирікав вернутись... Як слави здобуде
Там на полі бою для рідного краю,
То пришле старостів він за рушниками
І піп по звичаю їх в церкві звінчає.

Але не вернувся, а поляг у бою.
Його молодую грудь куля прошила,
А його суджений, в заміну за щастя,
Осталась під лісом холодна могила.

До неї приходить крадьком серед ночи,
Як сонце за гори западе спочити,
І там виливає сльози аж до схочу,
Щоб ними дівоче горе затопити.

Анастасія Рибакова.

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА „ЖІНОЧА ГРОМАДА" В НЮ ЙОРКУ

відограє представлення, драму в 3-ох діях

„ПРОКЛЯТА ДОНЯ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-19 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок точно в год. 8-ій ввечір. — Вступ: 75 і 50 цнт.

Українці! Громадяни! Звісно Вам, яких старань додає Товариство „Жіноча Громада", щоб свою публику задоволити. Так і тим разом „Жіноча Громада" старається, щоб таку красну штуку, як „Проклята доня" поставити як найкраще. Ролі обставлені нашими визначними артистками як Гупалова, Осадчукова, п-на Яремівна і інші. Ролі молоденьких дівчат відограють наші американські Українки Ельза Латушевська, Люба Колтун, Маруся Йосик, Надя Мигович і інші. Вони докажуть, що наша молодь уміє виконати як слід свої обовязки. Дбаймо, щоб чим більше нашої молоді брало участь в громадській праці. — Приходіть громадно!

93,5 **Комітет.**

ПОЗІР! НОРТГЕМПТОН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ СПІВАЦЬКО-АМАТОР. КРУЖКА ім. ЛИСЕНКА

при Українській Православній Церкві

відіграється дуже гарне і поучаюче представлення

УЧИТЕЛЬ

комедія в трох діях, Івана Франка

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1932 РОКУ

В ГАЛИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВ. ЦЕРКВИ НА НЮПОРТ ЕВЕ.

Початок точно 7.30 ввечір.

Вступ для старших 35 центів, а для дітей 10 центів.

Українці і Українки як з Нортгемптон, Алентавн, Істон, Бет, Пінналeн, Орм Ровд і Палмертон, тому, що це представлення грається перший раз в Нортгемптон і околиці, проситься всіх без ріжниці, до численної участи. 93

Комітет.

ПОЗІР! ДІТРОЙТ, МІШ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ СПІВАЦЬКОГО ТОВАРИСТВА ім. ЛИСЕНКА

при Укр. Прав. Церкві св. Володимира

відограється комедіо-оперета в 3-ох діях, зі співами і танцями, Ванченка-Писанецького.

ЗАПОРОЖСЬКИЙ КЛАД

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1932 РОКУ

В ПАРАФІЯЛЬНІЙ ГАЛИ, 3464 CICOTTE ST.

Початок точно 7.30 ввечір. — Вступ 50 і 35 ц., діти 10 ц.

Режісер п. І. Форись.

Громадяни і Громадянки! Товариство ім. М. Лисенка запрошує Вас всіх на цю прекрасну оперету, дуже цікаву в гуморі і змісті, де почуєте чудові пісні, побачите гарні танці. Кождий, хто прийде, буде веселий і вдоволений. Аматори докладають усіх своїх сил, щоби вивязатись зі своїх роль як найліпше. Прийдіть подивиться і приведіть своїх знакомих, а певно не пожалуєте. — **Комітет.** 93

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

MEETING ASKS ENQUIRY INTO POLAND'S RULE.

Citizens of Ukraiinan descent protest treatment of their people in Galicia.

A spirited meeting protesting Polish rule in Eastern Galician Ukraine was held yesterday afternoon by 200 American citizens of Ukrainian descent in Ukrainian Hall, 450 Elk Street. A resolution asking that the League of Nations investigate and recommend steps necessary to protect the minority rights of the Ukrainians was passed. Copies will be forwarded to the League of Nations, to Henry L. Stimson, secretary of state, and to Sir John Simon, foreign minister of Great Britain.

After the resolution was passed, members of the audience delivered addresses in which they struck at the Bolshevist rule in the Ukraine. There are 35,000,000 under the Soviets as well as 8,000,000 under Poland. After this group fired several salvos at the bolshevist domination, to the accompaniment of applause from a large portion of the audience, a resolution was passed protesting Bolshevist rule as well.

Charges Treaty Violated.

Conditions were described by Theodore Swystun, Philadelphia attorney, who pointed out that in 1923 the council of ambassadors of the League of Nations assigned Eastern Galician Ukraine to Poland on condition that the Ukraine receive home rule and minority rights in the matter of language, education, cultural institutions and religion guaranteed by treaty.

The treaty under which the Ukraine was awarded these rights was known as the minorities treaty and was signed by the United States, Great Britain, France, Japan, Italy and Poland.

It was alleged in the resolution that "these rights were denied by Poland, that no attempt was made to establish autonomy in Eastern Galicia, that in September, 1930, the Polish government instituted a wholesale terrorism of the Ukrainian people and that the Polish police attacked 341 villages, assaulted 1,357 adults and 93 children.

Demands Stay of Sentences.

The resolution demanded that the execution of sentences imposed on a dozen men sent to prison for treason against the Polish government be stayed on the ground that "the Polish courts have no right to try them since Poland failed to live up to the treaty giving the Ukraine home rule and minority rights."

An international commission composed of representatives of the signatories of the minorities treaty of 1923 was demanded to investigate the methods of the Polish courts and police in Eastern Galicia and to report to the League of Nations, making such recommendations as are necessary for the relief of the Ukraine.

The chairman of the meeting was Harry Wydysh, the vice-chairman, Isadore Lenzky; secretaries, Andrew Mochawniuk and John Sydorowich, and treasurer, Paul Storozuk. The Rev. Stephen Musiychuk, pastor of the Ukrainian St. Mary's Orthodox Church, introduced Mr. Swystun.

(Buffalo Courier-Express, Monday, April 11, 1932).

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГАРТФОРД, КОНН.
Коляда на „Рідну Школу".

На вічу, яке відбулося 25. грудня 1931 в Гартфорд, Конн., з нагоди ювилею „Рідної Школи", оснувався у приявности делегата, гром. Л. Ясінчука, Комітет „Рідної Школи". До нього ввійшли вибрані одночасно ці діяльні громадянки, які тішаться довірям громади: Марія Курдина, як голова; Анна Данилюк, як скарбничка і Катерина Яросевич, як секретарка. Цей то комітет зібрав додатково на „Рідну Школу" і переслав на руки делегата $61.20. На цю суму зложилися отсі громадяни з Гартфорд: Ева Гайда $5; М. Коба $2; по $1: К. Коба, М. Н., А. Вакалюк, І. Саган, Є. Данилів, Д. Савіцький, Р. Дякун, А. Веселовська, В. Дерлиця, В. Куропатва, С. Сорока, С. Барабаш, Д. Палюх, Г. Олендер, В. Стефанів, П. Герман, П. Презмірський, П. Солецька, М. Дерех; Ф. Шаркевич, Й. Тимків, І. Чехович; Г. Михальницький 75 ц.; по 50 ц: О. Білімук, Е. Гриньчук, К. Стефанів, о. О. Пристай, К. Мотиль, М. Майшак, М. Солецька, Й. Мокрицький, Т. Єдноревич, Н. Хорнат, А. Ковальський, Б. Гриньчук, І. Даркевич, І. Баран, М. Лата, С. Олексів, М. Пільчак, М. Перекишка, М. Максимів, П. Бидлян, П. Грогоза, О. Олійник, О. Маслоха, М. Кандзьора, Ю. Тофіль, Т. Філярчук; по 25 ц.: В. Мовчук, М. Способець, М. Стапич, О. Литовчак, П. Пивоварчик, П. Зварич, Н. Горецька, М. Десевич, В. Рем. Дрібна збірка у фабриці $2. З розпродажі календарів Р. Ш. о. Пристаєм $4.50. — З балю $9.90. — М. Ш. 15 ц.; А. К. 20 ц.

З признанням слід піднести, що громадянки Анна Дудич, М. Лукасевич і Параскевія Апанович помогли при цій збірці, хоч до комітету формально не належали.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ ПЕТРА ЗУБРИЦЬКОГО

ВИКОНУЄ ДУЖЕ ДОБРЕ І ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ ВСЯКІ КРАВЕЦЬКІ РОБОТИ

Робимо на замовлення мужеські убрання і жіночі суконки. Направляємо, чистимо і прасуємо старі убрання. Не викидайте протертих убрань, а принесіть до нас. Ми відновимо його і Ви зможете ще довго носити.

Маю на складі багато ГОТОВИХ УБРАНЬ до вибору і хто в мене купить не пожалує. Тано і добре. Зайдіть ще нині і переконайтеся. Адреса: 91,3,5

ПЕТРО ЗУБРИЦЬКИЙ,
211 EAST 3rd STREET, NEW YORK, N. Y.
(BETWEEN AVENUES B & C)

УЧІТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Коли ви не знаєте по англійськи говорити, так сейчас беріться до науки. — Коли знаєте вже троха розговоритися, так старайтеся добре опанувати англійську мову. — Понижче подаємо спис словарців і підручників, які вам поможуть в науці англійської мови, котрі можна набути в книгарні Свободи:

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ПРОВІДНИК: Самоук Тлумач і Словар: для вивчення читати, писати і говорити по англійськи з поданням докладної англійської вимови. II. часть **Новий Практичний укр. англ. і англ. укр. словар.** Провідник обнимає 368 сторін великого формату, ціна — $2.00
В гарній полотняній оправі — 2.50
ПРОВІДНИК 240 сторін, без словарця, звичайна оправа — 1.00
В полотняній оправі, без словарця — 1.50
Українсько-англійський і англійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ, 43,500 виразів, 448 сторін друку з граматикою, азбукою друкованою і писаною і що найважніше з вимовою англійських слів. Величина і формат словарця $5\frac{1}{2}$x$2\frac{1}{2}$ цалів. Оправлений в червону мягоньку імітаційну шкіру, оздоблений гербом України і золотим витиском, — друкований на гарнім папери, а щоби скоро знайти потрібне слово, на то є поазбучний реджістер — 1.50
Українсько-англійський і англійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ — 1.00
Українсько-англійський і англійсько-український СЛОВАРЕЦЬ з додатком поучень **ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ** — 75
Українсько-англійський і англійсько-український СЛОВАРЕЦЬ — 50

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК,
ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ І ПЕЧИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова — $ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи — 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КУХАР — 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на англійський спосіб — 75

КАРТКИ НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА

ЖЕЛЯТИНОВІ І ЗВИЧАЙНІ по — 5 ц.
В ФОРМІ КНИЖОЧКИ зі желанням — 10 ц.
В ФОРМІ КНИЖОЧКИ (більші), зі желанням — 15 ц.
ЛИСТОВИЙ ПАПІР ЗІ ЖЕЛАННЯМ — 10 ц.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В НАЙБІЛЬШІЙ КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

	ціна
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Трета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	75
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
АПОСТОЛИ І ЄВАНГЕЛІЯ на неділі, празники і дні святих цілого року, після уставу святої греко-католицької церкви. Оправлений	75
Шкільний Співанник, Ф. Колесси	75

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET JERSEY CITY, N. J.

НОВІ КНИЖКИ

I.

ВИДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ В ПОДЄБРОДАХ.

З початку 1927 року й до кінця 1931 року Українська Господарська Академія в Подєбрадах видала три томи, а всього сім книжок: **„Записки Української Господарської Академії в Чехословацькій Републиці".**

Не зважаючи на дуже обмежені матеріяльні засоби, українським ученим пощастило видати дуже цінну збірку наукових статей, що ввійшли в ці записки. Тут у стисло наукових статях порушено й висвітлено багато теоретичних і практичних питань по агрономії, лісоводству, рибальству, інжинірії, а також трапляються окремі статі з кооперації, социольогії й українського звичаєвого права. Технічно всі книжки видані дуже старанно й на гарному папері, що в наші часи, неохайного видання книжок большевиками на Великій Україні, чи більшістю наших видавництв у краю під Польщею, має велике значіння, як естетичне так і практичне. На доброму папері книжка зберігається довше й не гине за кілька років, як це тепер трапляється з більшістю українських видань.

В короткій газетній статті не станемо переповідати прецікавого й багатого матеріялу, вміщеного в Записках Господарської Академії, але відзначимо, що для української науки це дуже великий і цінний вклад, з якого фаховці будуть черпати потрібні їм матеріяли. Доводиться лише пошкодувати, що такі цінні „Записки" видано в обмеженій скількости, не більше 600 примірників кождого тому „Записок".

II.

ВИДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПРАЗІ.

За два роки свого іствування Український Університет у Празі видав багато літографічних наукових матеріялів, а також кілька дуже цінних і цікавих книжок, між якими треба відзначити: **„Науковий Збірник Українського Університету в Празі"**, том 1-ший і том II-гий; **„Український Університет в Празі"**, звіт з діяльности університету з дуже цінними статтями окремих професорів і ректорів університету. Цих „Звітів" видано дві книжки за роки 1921—1926 і за роки 1926—1931-ший. Видання гарно ілюстроване портретами ректорів та професорів університета. Тут знаходиться багато матеріялів про розвій української науки в звязку з діяльністю університету та його наукових робітників.

Університет дуже цінну працю **проф. Д. Дорошенка: „Огляд Української Історіографії".** Книжка ця на 220 сторінках яскраво змальовує розвиток української історичної науки, починаючи від перших українських історичних літописів і до останнього дня. Це надзвичайно цінна праця для кожного, хто цікавиться українською історією, а особливо для того, хто студіює докладніше історію українського народу та української землі.

З історії розвитку українського права університет видав дві поважні праці: **„Лекції по Історії Українського Права. Частина перша: Княжа Доба" проф. Р. Лащенка** (тепер небіжчика вже), а друга праця: **„Впливи Староческього Права на Право Українське Литовської Доби XV—XVI в." проф. А. Яковліва.**

Обидві книжки є цінним вкладом в історію українського права, яке свідчить про окремішність українського народу від всіх його сусідів та про споконвічну правничу й духову єдність усіх земель і племен українського народу.

СПЕЦІЯЛЬНО НА СВЯТА ЗА ПІВ ЦІНИ.

Повиций малюнок представляє **Маджестик Радіо-Фонограф Комбінацію** модель 1932, ціна $109.00, від Сурми за **$52.50.** Все гарантоване і ми ручимо за вдоволення, як ні, звернемо гроші. При замовленню на провінцію пришліть $5.00, решту оплатите при відборі. Пишіть: 87-

SURMA, 103 AVE. A. NEW YORK.

Нашу радіо-програму чути 300 миль від Ню Йорку, так далеко ми можемо продати радіо чи що небудь. Жадайте катальога.

ПРОСТУДЫ

Занедбані простуди часто розвиваються у запалення легенів з нещасними випадками.
БУДЬТЕ ОБЕРЕЖНІ. В початках простуди або інфлюенци зажийте перед спанням 2 смачні цукорки ПАРТОЛЯ. Це прочистить вам шлунок і кров та підвищить ваш природний опір-силу.
У всіх ліпших аптиках або пішліть $1 по велику коробку:
Partola Products Co., 162 No. Franklin Street, Chicago, Ill.

PARTOLA THE MINT CANDY LAXATIVE

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ вуєчного брата **Івана Гловацького,** походить з міста Грималова, повіт Скалат, Галичина. Перебував в Голійок, Масс. Прошу ласкаво зголоситися на адресу: 91
PETER MAKSYMOWICZ,
822 N. Judson St., Philadelphia, Pa.

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН.
Продається з причини слабости родині. По близчі інформації і адресу штору голоситися до: 9
M. Б., c/o SVOBODA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДО ВИНАЙМУ 4 кімнати близько tube station. Рент приступний, голоситись під ч. 354 **York Street, Jersey City, N. J.**

НА ПРОДАЖ ФАРМИ в полудневій части стейту Ню Йорк і найбільшій рільничій дільниці, де ціни є найнищі, земля добра, живио все дописує. Пишіть по спис добрих нагод в стейті і по мапу.
S. R. MORANSKI,
Box 147, Bath, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ АПАРТАМЕНТ
677 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
До винайму, тано для українців 3 і 4 кімнати зі всіма улпшеннями, відновлені огріття, горяча вода, один блок від школи і стації субвею. P. V. T. Graham Ave. Рент від $25 і вище.

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА ДО РЕСТОРАНТУ,
з причини, що самому за тяжко допильнувати бизнесу. Голоситися на адресу: 89-94
SUBWAY COFFEE POT,
135-42 Roosevelt Ave., near Main St., FLUSHING, L. I., N. Y.
Telephone: Independence 3-7126.

УКРАЇНСЬКИЙ ОЛІЙ
зі сімя (конопельний), дуже здоровий на жолудок, дистильований, $1 фляшка. Висилаємо всюди.
UKRAINIAN IMPORT CO.,
P. O. Box 17, Sta. D, New York, N. Y.

ДЖ. Л. КОЛІН,
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
повідомляє публику, що відкрив адвокатську канцелярію
at 10 Terminal Building,
215 No. BROADWAY at COOPER ST. CAMDEN, N. J. — Tel. Camden 370
Вечерами на згори умовлений час.

ОЛІЙ! ОЛІЙ! ОЛІЙ!
В Нюарку, Н. Дж., вітворилася ФАБРИКА ОЛІЮ
де виробляється дуже смачний краєвий олій з конопель (сімня). Ми спроваджуємо сімня зі старого краю свіже і чисте. Сей олій має знаменитий смак і надається до всяких потрав. Олій є дуже добрий для здоровля дітей і дорослих. Сей олій можете дістати у, вашій найближчій гросерни. Також висилаємо олій на всі околиці. В нашій фабриці можна набути олій кождого дня від 9. рано до 6. ввечір. Адреса: 88-93
THEODORE KOLISNYK & PETER TULIGLOWICH CO.,
19 Jones Street, Newark, N. J.
Telephone: Mitchell 2-0737.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B. NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ФАРМИ В НЮ ДЖЕРЗИ.
ТАКИХ НАГОД Є ДУЖЕ МАЛО. ФАРМИ ПРИ МІСТЕЧКУ.
68 АКРИ, земля огородова, чорна, кільканацять акрів засіяних пшеницею, гарний лісок. Дім мурований 13 кімнат, електрика в домі і у всіх забудованнях, 2 коні, 4 корови, 300 курей і всякого рода машинерія. Ціна дуже низька. Готівки потрібно $4,000.
62 АКРИ, доброї землі, на самому розі у містечку, школа на фармі; дім мурований 11 кімнат, електрика в домі, близько залізничої стації. Ціна $4,300.
Кромі цего маємо кільканацять меньших і більших фарм по дуже низьких цінах. Коли хочете купити фарму зголосіться до нас і не пожалуєте. 93-94
VETERAN REALTY CO., Inc.
593 Jersey Ave., Jersey City, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
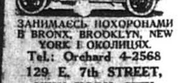
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

(16)

Кілька годин дикуни веслували свій човен проти течії ріки. Нарешті вони пристали до берега. Тут вони наказали своїм полоненим встати й вийти з човна. Фон Гарбен і Кабула побачили на березі кільканадесять дикунських курінів, а між ними чорних мужчин, жінок та дітей. Коли полонені зявилися на березі, їх обступила юрба дикунів. Деякі зі страхом, а деякі з зацікавленням розглядали невідомих їм чужинців.

„Вони є шпигуни з Кастра Сангвінаріюс", говорив один з чорних, як видно, начальник племени. „Завтра ми їх повеземо до Каструм Маре". Примостили обох полонених до куріня. Один з чорних приніс їм на вечеру добре смажену рибу. На ранок обидвох полонених виведено з куріня на площу. Вони побачили кільканадесять чорних воїнів та їх ватажка, що були прибрані по боєвому, в найкращі свої прикраси. Всі були уквітчані пірям та обвішані намистом.

Ватажок приказав фон Гарбенови та Кабулі сісти в найбільший човен. Він сам також сів у той човен. За годину човни виплили на широку воду, де, здавалося, безкрає озеро розляглося перед ними. Ще кілька годин плавби й фон Гарбен побачив обриси далекого міста на березі моря. Човни плили до того міста, що здавалося якимсь казковим з його староримською архитектурою та двома височезними баштами, що охороняли браму міста.

Ще більше був здивований фон Гарбен, коли побачив на березі кількох воїнів цього міста, які були одягнені таксамо, як пару тисяч років тому одягалися легіонери римських імператорів. Воїни були мосяжної краски, а тому не цілком схожі на білих людей; вони не були й чорними дикунами. Ватажок чорних передав обох полонених до їх рук. Один воїн, як видно офіцир, наказав посадити Кабулу за грати, а фон Гарбена повів зі собою до башти.